

Hrvatska grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3

RUMUNJSKO PARLAMENTARNO
IZASLANSTVO...

STR. / PAG. 4

DONACIJA KNJIGA...

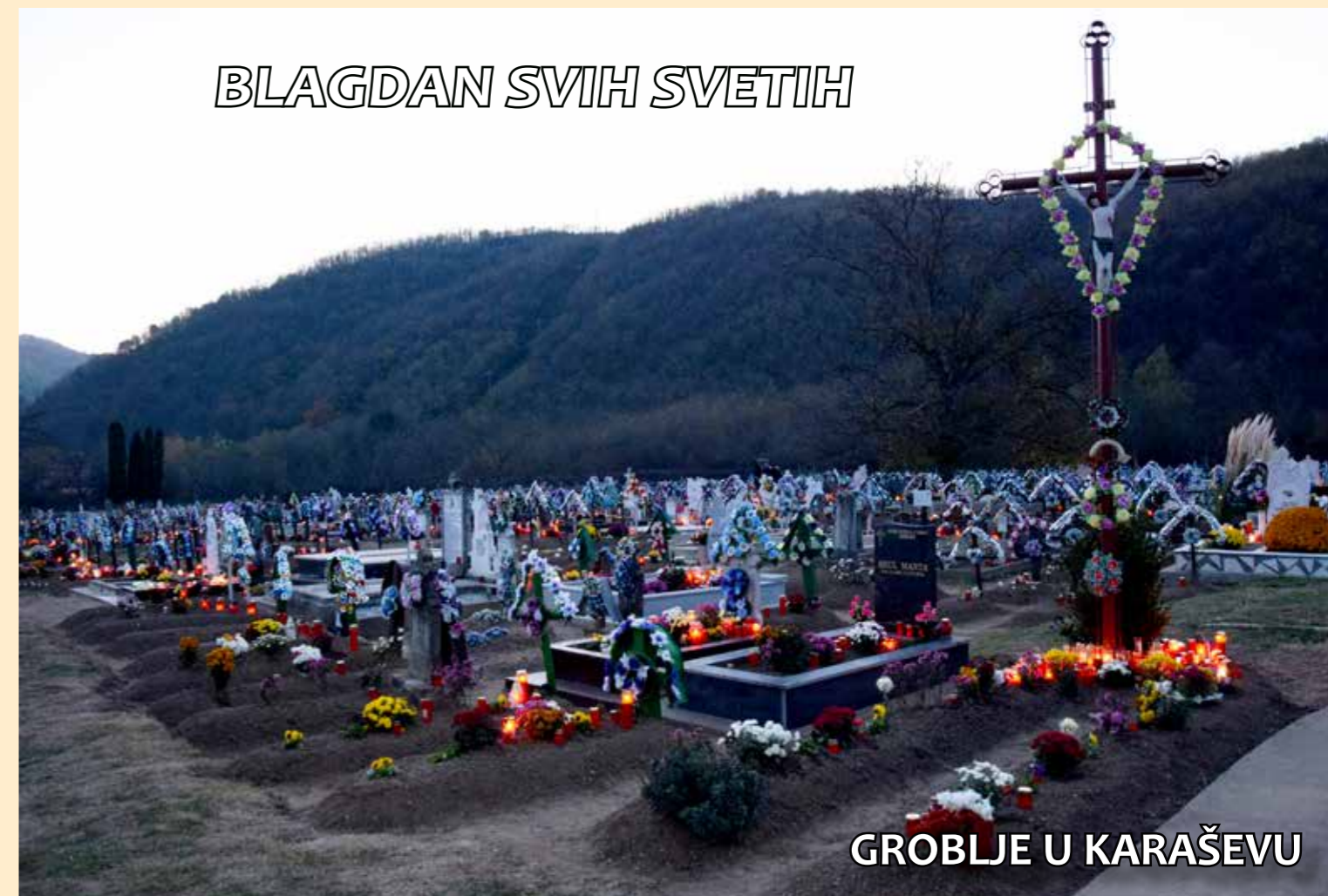
STR. / PAG. 15

SVJETSKI DAN KRAVATE

Salaš u Lupaku

BLAGDAN SVIH SVETIH

GROBLJE U KARAŠEVU

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 26.11.2021, u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef:
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA;

Colaboratori:
Maria LAŢCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA;

Vanjski suradnici:
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela; Petar Miloš

Tehnoredaktor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 25.11.2021, od 11.00 sati (prije podne).

Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

RUMUNJSKO PARLAMENTARNO IZASLANSTVO SVI SVETI DANAS	STR. 3
DONACIJA KNJIGA GIMNAZIJI IZ KARAŠEVA	STR. 4
”OȚEL INCANDESCENT ȘI COȘURI FUMEGÂND”	STR. 5
„STVARALAČKE I ODGOJNE RADIONICE ZA DJECU“	STR. 6
NAŠE ŠKOLE - ŠKOLA LUPAK	STR. 7-8-9
PROLAZ KARAŠEVO OPET U KOMPETICIJI	STR. 10
CROATIA KLOKOTIČ, RECOLTA RAVNIK	STR. 11
GODIŠNJICA ODLASKA VLČ. PETRA DOBRE	
JESEN U KARAŠEVSKIM SELIMA	STR. 12
KONFERENCIJA PROETNICA U SIGHIȘOARI	STR. 13
PĂSTRĂVUL DE ARGINT!	STR. 14
SVJETSKI DAN KRAVATE	STR. 15

SVJETSKI DAN KRAVATE

Svjetski Dan Kravate koji se svake godine obilježava 18. listopada svečano je proslavljen u Dječjem vrtiću u Karaševu i u zgradi ZHR-a.

Mališani iz Karaševa i ove su godine zajedno sa odgojiteljicom Sabinom Gherom obilježili Dan kravate te su kroz igru i priču saznali da je kravata odjevni predmet koji nose muškarci (a i sve više žena) oko vrata, pričali o profesijama na čijim se uniformama nalazi, upoznali se sa pričom kada, gdje i kako je nastala i zašto je kravata simbol Hrvatske u svijetu.

U akciju obilježavanja Dana kravate uključili su se i učenici primarnog ciklusa Dvojezične Rumunjsko-Hrvatske Gimnazije iz Karaševa. Djeca su uz pomoć učiteljica Filca Ana i Aida Borcescu naučili da kravata nije samo univerzalni modni ukras, već mnogo više – simbol slobode i odgovornosti, svijesti o vlastitom identitetu i dostojanstvu.

Dječja radionica ZHR-a

Učenici su za ovu prigodu izradili i dve velike kravate koje su mališani iz grupe "Sunčeve zrake" kreativno crtali i obojili. Dječji radovi su bili izloženi na panoima u sjedištu Zajedništva Hrva-

Za vrijeme posjete ZHR-a

Vrtić u Karaševu

ta, gdje su ih sudionici akcije Dana kravate mogli pregledati i uživati u lijepim slikama.

I učenici od petog do osmog razreda, kao i njihovi nastavnici, došli su u školu s kravata-ma, a tijekom dana naučili su da se Dan kravate obilježava u mjesecu listopadu i da su kravatu osmislili Hrvati. Svi učenici Dvojezične Gimnazije iz Karaševa u školu su donijeli kravate koje su učili pravilno vezati.

Dan kravate je obilježen i od polaznika radionice „Stvaralačke i odgojne radionice za djecu“ koje se održavaju u sjedištu Zajedništva Hrvata, svake subote. Uz pomoć učiteljica Ana Filca i Maria Vlasici učenici su izradili prelijepo kravate koje su ukrali s tradicionalnim karaševskim vezom.

Kravata je nastala u 17. stoljeću. Bila je odjevni predmet tadašnje hrvatske vojske, a danas, kada je nose u cijelome svijetu, predstavlja simbol hrvatske povijesti, kulture i inovativnosti.

Lina Tincul

Izložba povodom Dana kravate

PĂSTRĂVUL DE ARGINT!

Am decis într-o după amiază, după programul meu de lucru, să-mi încerc norocul la un pescuit de păstrăv curcubeu sau lostriță în proximitatea zonei unde locuiesc, pe un râu cu debit mare și ape adânci, în speranța unor capturi mai mari decât de obicei.

Am ajuns târziu la locul unde urma să pescuiesc și am decis să folosesc numai năluci de dimensiuni foarte mari, rotative de 3, 4, 5 și chiar de 6 cm, precum și oscilante cât mai mari și grele, pentru a putea lansa înspre malul celălalt al râului.

Iar cum toamna nu-i că vara, frunzele din crengile copacilor, care anunțau venirea toamnei, cădeau întruna, astfel că am fost nevoit să schimb tot timpul nălucile și să aleg unele care prindeau mai puține frunze din albia râului. De asemenea, am optat și pentru oscilante și rotative care se asemănau foarte bine cu frunzele scufundate în apa râului, dar totul a fost în zadar.

Am schimbat puțin nălucile dar și locul unde am pescuit, optând pentru un pescuit mai ușor, cu voblere de dimensiuni mai mici, în speranța unor capturi de mici dimensiuni, dacă altfel tot nu se putea. După primele lanseuri, nu au întârziat să apară și primele rezultate. Păstrăvi de mici dimensiuni, dar mulți la număr. Două lostrițe de aproximativ 40, 45 cm, și mai mulți păstrăvi curcubeu sub limita legal admisă de lege.

Am insistat foarte mult într-un loc cu apă lină și adâncă unde, după câteva lanseuri, am avut parte de o luptă binemeritată cu un păstrăv curcubeu de 52 cm și aproximativ 2.5 kg, un pește căruia i-am dat numele de „păstrăvul de argint” numai din cauza celui

ulterior, care mi-a scăpat la malul râului și care, după umila mea părere, avea o lungime de aproximativ un metru. Era vorba despre un păstrăv indigen „salmo trutta fario” care mi-a atacat aceeași nălucă precum păstrăvul de argint.

Dacă reușeam să scot păstrăvul cel mare din apă, acesta din urmă ar fi devenit un păstrăv de argint, iar primul, bineînțeles, de aur. Dar pentru mine, ca și pescar hoinar ce sunt, toți peștii sunt egali, însă pe acesta l-am numit păstrăvul de argint. Am plecat acasă plin de bucurie în adâncul sufletului și cu o mică dezamăgire din cauza păstrăvului cel mare scăpat la malul râului.

Sincer să fiu, am o foarte mare experiență la pescuitul păstrăvului, însă de această dată norocul nu a fost de partea mea. Adevărul este și altul, am încercat să filmez peștele cu telefonul mobil în timp ce îl scoteam din apă, iar cum în Austria nu avem voie să pescuim decât cu cârlige debarbetate, este și asta o cauză.

Am ajuns cu bine acasă, unde am despicat păstrăvul de argint și, surpriză mare, mai avea doi păstrăviori în stomac, ambii indigeni. Am pregătit carnea pentru seara de a doua zi, cu multă sare și usturoi, iar ca pescar hoinar ce sunt, întotdeauna voi visa la marea captură.

Petru Miloș

RUMUNJSKO PARLAMENTARNO IZASLANSTVO U ZAGREBU

Izaslanstvo Povjerenstva za europske poslove Zastupničkog doma Rumunjskog parlamenta, na čelu s predsjednikom Ștefanom Mușoiuom, boravilo je od 5. do 7. listopada 2021. godine u službenom posjetu Zagrebu na poziv Povjerenstva za vanjske poslove Hrvatskog sabora. Među članovima rumunjske delegacije bio je i Slo-

bodan Gera, potpredsjednik parlamentarne skupine prijateljstva s R. Hrvatskom.

Prigodom radne posjete rumunjsko izaslanstvo se na odvojenim sastancima sastalo s članovima

Odbora za europske poslove, Odbora za vanjsku politiku, Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske te Hrvatsko-rumunjske međuparlamentarne skupine prijateljstva. Između ostalog, bilateralni odnosi dviju zemalja su za vrijeme razgovora ocijenjeni odličnima i bez otvorenih pitanja, naglašena je želja za homogenom Europu, a upravo bi ulazak Hrvatske i Rumunjske u eurozonu i Schengenski prostor bio dio takve Europe. Obje strane su naglasile i interes za produbljenjem međuparlamentarne suradnje u svim područjima, a posebno iz aspekta zaštite interesa i prava hrvatske nacionalne manjine u Rumunjskoj i rumunjske nacionalne manjine u Hrvatskoj jer upravo nacionalne manjine sačinjavaju važan most u povezivanju dviju država. Predsjednik ZHR-a Slobodan Ghera naglasio je, između ostalog, izuzetnu podršku koju hrvatska zajednica uživa u Rumunjskoj te se zahvalio Republici Hrvatskoj na brizi i skrbi koja se ukazuje kroz mnogobrojne aktivnosti i programe. *Ivan Dobra*

SVI SVETI DANAS

Blagdan svih svetih je blagdan znanih i neznanih plemenitih ljudi. Blagdan svih onih koji su vjerovali u ljubav i plemenitost. Znani i neznani, slavni i neslavni, bogati i siromašni, bijeli i crni. Vrlo rano se ovaj blagdan slavio između Uskrsa i Duhova. Smisao je jasan: Svi sveti su pobjeda Kristova uskrsnuća i prisutnost Duha Svetoga u ljudima. A od osmog stoljeća Svi sveti se počinju slaviti u Rimu prvoga studenog, a poslije devetog stoljeća u cijelom svijetu. Upozorava nas da više prepoznavemo plemenitost nego li zloću u ljudima.

Plemeniti prepoznaju plemenite! Blagdan Svih svetih je blagdan pobjede (trijumfa) dobra nad zlom. Također nam govori da je ljudski rod povezan živim lancem plemenitih srdaca koja su živjela i koja će živjeti. Što nam danas govori blagdan Svih Svetih?

Prvi sveci uopće nisu bili 'čudotvorci', nisu od rođenja sveci, nisu od rođenja sveti. Imali su vrlo burnu povijest s lošim i dobrim momentima u životu – kao Izraelova sveta povijest. Ali su se kroz život borili s duhom ljubavi. Cilj i princip njihova života bio je Kristov duh. Dok lik sveca, kakav je do nas doplovio nalazi se samo na 'oltarima', on je 'drven', bez života, 'bezgrešan'. Po ovom kalupu teško bi i Isus bio proglašen svetim! Sveti

su sv. Pavlu svi oni koji su kršteni, tj. koji žive u Kristovom duhu i ljubavi, pa i onda kada su koji put u tome manjkavi. Svaki je čovjek pozvan da uspije kao čovjek, a time je pozvan na svetost. Najveće je čudo u 'nehumanom svijetu' biti human.

U svijetu pravila i zakona živjeti, vjerovati u ljubav. Zar to nije najveće čudo svijeta? Svetost nije forma (kalup) nego srce – novo srce. Srce koje istinski ljubi ne umire i već sada svima postaje sveto. Svetost je uvijek vezana uz zajedništvo – (Isusovu Crkvu). Koliko li ima svetih među 'nesvetima' i koliko li ima nesvetih među 'svetima'? Svetost je uvijek vrhunska sloboda – silom se ne postaje svet (ničijom silom, pa ni 'svetom').

Bratstvo sa živima i mrtvima. Prepoznavanje u svim ljudima ljudskog i božanskog – znak je svetosti. Ono što je prije Krista bilo rezervirano 'svetima', sada je ponuđeno svima pa je svaki čovjek veći svetac od bilo kojeg svetišta. (Ef 2, 21). Sveti su svi oni koji su ljubljani od Boga – a svi su ljubljani od Boga – koji ljube, koji su osjetljivi na ljubav i dobrotu. Sveti u vječnosti, sveti među nama, svetost u nama – čine jedinstvo. Svi smo mi pozvani da živimo kao Isus, Božji svetac. A to je put sreće i zadovoljstva već sada i u ovome životu. Blagdan svih svetih je blagdan svih nas, svih ljudi koji čeznu za životom ljubavi i smirenosti.

Dr. theol. Davor Lucacela

DONACIJA KNJIGA GIMNAZIJI IZ KARAŠEVA

Vrijedna donacija knjiga stigla je Dvojezičnoj rumunjsko-hrvatskoj gimnaziji iz Karaševa nakon što je Dinko Milas sasvim slučajno doznao, na jednoj televizijskoj emisiji, da u Rumunjskoj postoji kompaktna hrvatska zajednica, a u Karaševu, najvećem mjestu, postoji čak i jedna Dvojezična gimnazija u kojoj pohađa nastavu preko 160 učenika. Ugledni hrvatski arhitekt i urbanist, koji je do odlaska u mirovinu djelovao u Urbanističkom institutu Hrvatske, odlučio je u dogovoru sa suprugom i obitelji dio svoje bogate biblioteke donirati hrvatskoj zajednici u Rumunjskoj, odnosno Gimnaziji u Karaševu. Riječ je o otprilike 1600 vrijednih knjiga iz

donacija dolazi u godini koja je u Hrvatskoj službeno proglašena godinom čitanja i veoma me veseli što su knjige danas ovdje, što naši učenici imaju na raspolaganju veliki broj vrijednih i značajnih djela. Čitanjem ovakvih djela učenici obogaćuju svoj rječnik novim izrazima, usvajaju nove spoznaje i razvijaju vrijednosti koje su veoma važne za kakvoću života pojedinca i opće dobro zajednice", rekao je Slobodan Gera, predsjednik ZHR-a koji je, dakako, bio prisutan na svečanosti uručjenja donacije.

Ravnateljica Gimnazije Alina Miștoiu izrazila je zahvalnost gospodinu Milasu što je dio svoje privatne knjižnice odlučio donirati upravo školi iz Karaševa i naglasila kako će donacija knjiga biti izuzetno korisna svim učenicima školske ustanove iz Karaševa.

Na svečanosti primopredaje donacije vrijednih knjiga koje je Gimnaziji predao Dinko Milas su sudjelovali Njezina ekscelencija Marija Kapitanović, veleposlanica R. Hrvatske u Bukureštu, gosp. Zvonko Milas, predstojnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske, Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu, Slobodan Gera, zastupnik Hrvata u Rumunjskom parlamentu, ravnateljica Alina Miștoiu, Ana Filka, inspektorica za manjine, Petar Hacegan, član Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan R. Hrvatske i Ivan Hacegan, savjetnik načelnika Karaševske općine.

Nakon svečanosti, državni tajnik Milas i izaslanstvo su se u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije susreli sa župnikom Petrom Rebedžilom, a zatim u zgradi Općine s načelnikom Petrom Bogdanom i suradnicima. Nakon sastanka u općini održan je susret u prostorijama zgrade Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj s predsjednikom Slobodanom Gerom i članovima rukovodstva organizacije.

Sursa: infocs.ro

beletristike i književnosti, iz područja zemljopisa i povijesti te o jednoj bogatoj kolekciji časopisa na hrvatskom jeziku.

„U trenutku kad smo na televiziji čuli kako je jedna nemnogobrojna zajednica uspjela više stoljeća sačuvati jezik i običaje, zajednički smo odlučili, ja i supruga, staviti na raspolaganje učenicima Gimnazije i karaševskoj zajednici velik dio naše privatne biblioteke koja ionako obuhvaća preko 3000 svezaka. Izuzetno smo sretni što će naš poklon obogatiti bibliotečki fond ove škole, a učenici će imati priliku bolje upoznati kulturu i civilizaciju R. Hrvatske", rekao je u dvorištu školske ustanove iz Karaševa Dinko Milas.

„Vjerujem da će ova vrijedna donacija biti vrlo korisna učenicima i učiteljima Dvojezične gimnazije, kao i da će predstavljati novi snažan poticaj za daljnje upoznavanje hrvatske kulture i osnaživanje hrvatskog identiteta, koji se u ovome području tako lijepo očuvao kroz mnoga stoljeća, što je zbilja zadivljujuće", istaknuo je državni tajnik Zvonko Milas.

„Svaki je poklon vrijedan, a pogotovo kad se radi o knjigama i o izuzetnoj zbirci naslova koja će biti od osobite koristi učenicima i profesorima. Ova

KONFERENCIJA PROETNICA U SIGHIȘOARI

Predstavnici organizacija nacionalnih manjina, odnosno stručnjaci s područja interetničkih i interkulturalnih odnosa iz Rumunjske i inozemstva, bili su prisutni od 6. do 8. listopada 2021. god. u Sighișoari na Konferenciji ProEtnika „Nacionalne manjine iz Rumunjske u kriznoj situaciji“.

Konferenciju je organizirala Udruga Divers s financijskom potporom Odjela za međuetničke odnose Rumunjske vlade i podrškom udruge Interetnički odgojni centar za mladež Sighișoara.

gdje je broj stanovnika pripadnika romskoj, poljskoj, češkoj, njemačkoj, slovačkoj, bugarskoj, hrvatskoj, rusko-lipovanskoj i srpskoj manjini veći od 20% od broja stanovnika, nije bila ostvarena komunikacija na materinskim jezicima nacionalnih

manjina, dok u jedinicama gdje je broj stanovnika pripadnika mađarske zajednice veći od 20% od broja stanovnika, stanovnici mađarske nacionalnosti su imali pristup informacijama na materinskom jeziku brigom mjesnih vlasti.

Osim državne tajnice Laczikó Enikő, na Konferenciji su referirali dr. Olivia Simion, predstavnik Udruge Talijana u Rumunjskoj, dr. Florin Pintescu, predstavnik Zajedništva Poljaka u Rumunjskoj

i Meto Novak, referent državnog predstavnika za Sorabe iz Ministarstva znanosti, istraživanja i kulture pokrajine Brandenburg u Njemačkoj. Na konferenciji su bili prisutni preko 40 pripadnika nacionalnih manjina u Rumunjskoj, među kojima i predstavnici Zajedništva Hrvata Miodrag Tinkul i Ivan Belcea.

Sighișoara je municipij u općini Mureș iz rumunjske Transilvanije koji broji otprilike 28.000 stanovnika. Danas je jedan od najbolje sačuvanih srednjovjekovnih gradova u Europi. Povijesna jezgra grada, Tvrdava Sighișoara, podignuta je u 12. stoljeću, a od 1999. godine dio je svjetske kulturne baštine.

Sighișoara je i mjesto gdje se svake godine održavaju razni festivali, među kojima čuveni „Srednjovjekovni festival“ i festival „Proetnica“, najveći festival etničkih manjina iz Rumunjske i jedan od najvećih festivala ovakve vrste iz ovog dijela Europe.

Ivan Dobra

Svrha projekta odnosila se na osiguravanje mirnog međuetničkog suživota u multikulturalnim zajednicama u Rumunjskoj promicanjem prava nacionalnih manjina i borbom protiv oblika intolerancije i ekstremizma spram nacionalnih manjina. Diskusije su bile usredotočene na poštivanje prava nacionalnih manjina iz Rumunjska za vrijeme pandemije kovida, odnosno na identifikaciju metoda za borbu protiv raznih oblika intolerancije i ekstremizma spram nacionalnih manjina u kriznim situacijama.

Laczikó Enikő, državna tajnica pri Odjelu za međuetničke odnose Rumunjske vlade, u svom govoru je predstavila, između ostalog, analizu i zaključke dokumenta "Pristup rumunjskih državljanina pripadnika nacionalnih manjina relevantnim informacijama o Kovidu-19. Koordinatorica Odjela je govorila o multijezičnoj komunikaciji državnih središnjih i mjesnih vlasti, ali i o komunikaciji javnih medija. U svom je govoru naglasila kako u administrativno-teritorijalnim jedinicama

GODIŠNJICA ODLASKA VLČ. PETRA DOBRE

U rujnu (septembru) obilježena je u Klokotiču godišnjica odlaska s ovoga svijeta vlč. Petra Dobre, bivšeg klokotičkog i vodničkog župnika.

P oput stijene, kamena temeljca, stajao je vlč. Petar i podizao, gradio, okupljao, pomagao. A izgradio je u tih trideset godina toliko vrijednosti, kako duhovne tako i materijalne, koje župljani njegovih župa najbolje znaju. Podržavao je pogotovo aktivnosti mladih, šport i tamburaše. I nešto njemu specifično: uvijek je imao osmijeh na licu, bio je vedra i otvorena srca.

Podsjetimo da je vlč. Petar Dobra rođen u Karaševu 11. svibnja 1952., zaređen je u Alba Juliji, na početku bio kapelan u Ričici, zatim župni upravitelj u Slatini Timis s filijalom Sadova, da bi se od 1990. vratio među svoje Karaševce, u klokotičku župu.

Njegov prošlogodišnji nagli odlazak, u bolnici, sve mjere nametnute pandemijom, ograničenja, još su više otežale oproštaj od njega. Svi ga pamtimo kao veselog, aktivnog i bliskog ljudima.

Ove godine kada pandemija još bijesni, klokotički tamburaši i prijatelji vlč. Dobre

obilježili su godišnjicu njegova preseljenja na nebesa pjesmama, njemu toliko dragima, molitvom, i upaljenim svijećama koje su na klokotičkom stadionu, koji je financirao vlč. Dobra, ispisale riječ Dobra. Jer najvrjednije nasljeđe koje je vlč. Dobra ostavio su duhovne i moralne vrijednosti koje je usadio u njegove župljane. Bio je i ostao i nakon ovozemljaskog života Petar-stijena!

Maria Lațchici

JESEN U KARAŠEVSKIM SELIMA

Jesen je već zavlada našim selima, našim bregovima i poljima. Jesen, nekad i sad!

N ekadašnja je jesen bila življa, naša su polja, salaši, livade, bregovi bili puni ljudi, djece, domaćih životinja. To je bilo nekad, sada ih je sve manje i manje. Ali, svako vrijeme, svako razdoblje nosi svoje promjene, svoje izazove, svoje dobre ili pak manje dobre strane. Treba uzeti sve tako kako je i pokušati ići naprijed, uostalom drugog načina ni nema. Sigurno će se neki od naših mlađih čitatelja zapitati kako je to izgledala jesen nekada, naprimjer prije Revolucije? Kao prvo, škole su bile pune djece, školski hodnici i razredi puni dječje galame i smijeha. Roditelji su bili zajedno s djecom, na poslu u gradu, pa doma, pa na livadama, tako da su dječje oči i srca bile mirnija i veselija. Djeca su se igrala na ulicama, družila su se više, ali ne telefonima, kompjutorima, već jedni s drugima. Poslije škole, dok je još bilo lijepo vrijeme na poljima, djeca bi odlazila na salaše i pomagala roditeljima i starijima na poljskim radovima.

Miris jabuka, šljiva, oraha, kukuruza, miris

grožđa i blago jesensko sunce preplaljivali su naše livade i polja. Mjeseca listopada kada su mali i veliki išli na večernje mise i molitve krunice, ulice su navečer bile puni ljudi. U večernjem zraku bi se osjećalo samo lagano zahlađenje vremena i miris grožđa i mladoga vina. Zahlađivalo se samo vrijeme a ne odnosi među ljudima. Sada (kao da) živimo sasvim drugačija vremena. Škole su poluprazne, ulice naših mjesta isto, a da o salašima i poljima ni ne govorimo. Mirno stoje na bregovima stari salaši, i prava je sreća sresti nekoga barem u svakom trećem salašu.

Ipak, unatoč neveselom stanju ima i onih koji svoje salaše obnavljaju i daju im novi sjaj i svrhu. A kako stvari stoje s pandemijom i gospodarskim krizama i poskupljenjima bit će, ako Bog da, još više onih koji će svoja stara ognjišta i salaše oživjeti i vratiti se (bar ponekad) njima. Do tada, uživajmo u zlatnim bojama jeseni u karaševskom kraju!

Maria Lațchici

U Općini Lupak izaslanstvo je posjetilo župnu crkvu Sv. Mateja u Lupaku, a zatim su u Lupaku i Klokotiču održani sastanci s načelnikom općine Lupak g. Marianom Vlašićem, župnicima Jurjem Patašanom (Lupak) i Miljom Simom (Klokotič), s ravnateljicama škola, s predsjednikom KUD-a Klokotič dr. Mihaiem Vatavom, sa županom Cristianom Gâfuom te s gđom Laviniom Carinom Pristavuom, glavnom inspektoricom za školstvo Karaš-severinske županije.

Ivan Dobra

Sursa: infocs.ro

"OȚEL INCANDESCENT ȘI COȘURI FUMEGÂND"

D uminică, 3 octombrie 2021, în foaietul Centrului Universitar UBB Reșița a avut loc vernisajul expoziției "Oțel incandescent și coșuri fumegând". 300 de ani de istorie industrială în Banatul Montan". Expoziția a fost organizată de Muzeul Central al Șvabilor Dunăreni din Ulm, Germania, în colaborare din partea germană cu Însărcinatul Federal pentru Cultură și Medii, cu Referenta Culturală pentru Spațiul Dunărean și cu Asociația Germanilor din Banatul Montan stabiliți în Germania, iar din partea română, cu Centrul Universitar din Reșița al Universității „Babeș – Bolyai” din Cluj-Napoca, cu Muzeul Banatului Montan Reșița, cu Forumul Democratic al Germanilor din județul Caraș-Severin și cu Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița.

Această expoziție desfășurată online a propus o întâlnire cu istoria Banatului Montan și cu cei 250 de ani de industrie de la Reșița. Moderatorul expoziției conf. univ.dr. ing. Cristian Paul Chioncel le-a mulțumit participanților pentru prezență și a vorbit despre data de 3 iulie 1771, ziua de naștere a Reșiței industriale. "Aici, în această zonă a Banatului, suntem caracterizați de diferite etnii care au trăit în armonie și au colaborat până în prezent. Momentul 3 iulie 1771 este legat simbolic de inaugurarea și sfințirea celor două furnale de la Resita, Franziskus și Josephus. Cele două furnale

au fost sfințite de călugărul franciscan Michael Grosdich, de la mănăstirea din Carașova."

Prezent la vernisajul online a fost și președintele UCR, Ghera Giureci- Slobodan, acesta laudând inițiativa Forumului Democrat German de a organiza o astfel de expoziție inedită care propune o întâlnire cu istoria Banatului Montan și cu cei 250 de ani de industrie în Reșița. "...Sunt onorat să fiu astăzi prezent în numele Uniunii Croaților din România la laudabila dumneavoastră inițiativă de a organiza o astfel de expoziție. Îi mulțumesc și profesorului universitar Cristian Chioncel pentru invitație și pentru faptul de-al fi amintit pe călugărul franciscan Michael Grosdich, de la mănăstirea din Carașova, cel care a sfințit furnalele. Acest vernisaj trebuie păstrat în sufletele noastre, în memoria noastră și transmis generațiilor viitoare..."

Pe 3 iulie 1771, la Reșița era aprins focul în vetrele furnalelor Franziskus și Josephus, eveniment care avea să marcheze începuturile industriei în Reșița și transformarea satului modest de la poalele Semicului într-unul din marile centre industriale ale Europei. Lucrările de construcție a uzinelor de fier de la Reșița duraseră mai puțin de 2 ani și au costat 37.800 de guldeni. Pe lângă cele două furnale, mai existau 4 fierării și mai multe clădiri auxiliare, iar în jurul zonei industriale s-a dezvoltat o nouă localitate populată cu muncitorii de la uzină și care a primit numele de Reșița Montană, în timp ce satul existent, Reșița, avea să devină Reșița Română.

Lina Tincul

„STVARALAČKE I ODGOJNE RADIONICE ZA DJECU“

Počevši od 17. lipnja 2021. godine, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj organizira u Etnografskom muzeju iz Karaševa „Stvaralačke i odgojne radionice za djecu“.

tradicije i običaje kroz ugodno druženje, igru i dobru zabavu“.

Učenje veza je počelo od najjednostavnijeg elementa, krstića. Zanimljivo je koliko radnje su potrebne da se naveze samo jedan krstić, da spremiš iglu i konac, da staviš konac u iglu, da učiniš uzolj i tek poslije počme radnja na platnu. Učiteljica Vlasić je ponosna što sve ove navedene operacije mogu izvesti i djevojke i dječaci, i mali i veliki. „Imamo dvije divičke od šest godine koje su veoma ponosne što znaju staviti konac u iglu. Sad su neki već napredovali u vezu, znaju da navezu neki cvjetak napisan

na papiru. Zajedno smo skrojili nekoliko košulje za lutke i smo počeli da vezemo. Ako se netko pitao ima li smisla da učimo da vezemo, mogu reći ono što sam čula od jednog dječaka iz Karaševa, Andrei, koji je rekao da ako njegova sestra nauči da veze može da završi košulju koju je započela njegova baka, koja je, nažalost, umrla. To je

veza između nas, naši stari i naši pretci. Tako ćemo znati cijeniti i čuvati ono što još imamo u ormaru. Potrebna je samo želja djece da dođu na radionice, a na roditeljima ostaje da im pokažu koliko je važno znati koji smo mi i biti ponosni s time. Dajmo djeci korijenje i krila da pokažu ono što su naučili!“

Marija Vlasić radila je 29 godina kao učiteljica u selu Vodniku, a od tri godina predaje u Klokotiču učenicima III i IV razreda.

Lina Tincul

Za vrijeme ljetnog odmora, radionice su bile otvorene svakog četvrtka počevši od 17,00 sati no budući da u mjesecu rujnu učenici su se vratili u školske klupe, edukativne i kreativne radionice za djecu održavaju se sada subotom počevši od 16:00 sati. Troškove za prijevoz i sav materijal potreban za radionice osiguran je od strane organizatora. Sudjelovanje je besplatno za učenike iz karaševske zajednice od prvoga razreda pa sve do zadnjeg razreda gimnazije.

„Ponosna sam i radosna što mogu prenijeti i naučiti mladu djecu sve ono što sam ja naučila od moje majke. Tu je i veoma velika odgovornost, jer prenosiš svoje znanje od prijašnjih generacija na buduće generacije. Uz pomoć radionica djeca razvijaju kreativnost i maštu, istražuju i otkrivaju svijet oko sebe te stječu nova prijateljstva“, rekla nam je Marija Vlasić, voditeljica ovih radionica. Doznali smo od nje da na radionice dolaze djeca iz Karaševa, Klokotiča i Vodnika, riječ je i o djevojčicama i o dečkima.

„Dajmo djeci korijenje i krila!, pod tim naslovom je počela ovog ljeta kreativna radionica za djecu i mlade. Na početku možda su bila pitanja zašto, za koga, vrijedi li se ili što će se u toj radionici raditi i učiti. To su sasvim normalna pitanja ali neki odgovori dođu sami od sebe tek kad se pokrenu stvari i kad se počme raditi. Veoma smo sretni da oni koji su došli jedanput, sad dolaze stalno. Počeli smo s temom karaševski vez, ali uvijek je tu i druga tema, kao na primjer „Karaševski danac“, „Dječje igre“, „Crtanje“, a svi zajedno se lijepo družimo i socijaliziramo jer cilj je ovih radionica da naša djeca razviju svoje vještine i upoznaju prastare karaševske

Croatia Klokotič

Dobrosusjedski i prijateljski odnosi između Klokotiča i Karaševa reflektiraju se i na ljestici 5. lige Karaš-severinske županije gdje Croatia čvrsto drži predzadnje mjesto, a njezin prvi bolji susjed je Prolaz, koji se nalazi na 13. mjestu. Pozitivno je što su ove dvije naše ekipe susjedi, kamo li sreće da su bili bar u gornjem dijelu ljestvice! Croatia iz Klokotiča je u zadnjoj odigranoj utakmici pobijedila na svom igralištu Voinđu Vrani s rezultatom 3-1 i trenutno ima četiri boda nakon što je u drugom kolu odigrala neodlučeno i osvojila još jedan bod u gostima kod Nere Bogodint (3-3).

Recolta Ravnik

I dok Prolaz iz Karaševa i Croatia iz Klokotiča muku muče u 5. lizi Karaš-severinske županije, najnižoj postojećoj u Rumunjskoj, drugačije stoje stvari s Recoltom iz Ravnika, malenog naselja u općini Lupak. Lijepa nogometna ekipa iz ovoga maloga mjesta, koji ne broji više od 500 stanovnika, zauzima 10. poziciju na ljestvici 4. lige Karaš-severinske županije, natjecanju gdje se svakako igra nešto kvalitetniji nogomet nego u lizi gdje nastupaju

Prolaz i Croatia. Nakon sedam odigranih kola, Recolta zauzima 10. mjesto na ljestvici s 4 osvojenih boda i gol razlikom 22-25, s time što je bodove osvojila nakon visoke pobjede protiv Mundo Reșița (11-2) u 2. kolu i izjednačenog rezultata (3-3) u utakmici 4. kola protiv Moldova Nouă. Nogometna ekipa iz Ravnika domaće utakmice odigrava na nogometnom igralištu iz susjednog Lupaka, a momčad je inače satelit, odnosno druga ekipa lupačke Voințe, koja igra u trećoj rumunjskoj lizi i zapravo je klasa više za sve nogometne ekipe iz naših karaševskih mjesta.

Ivan Dobra

PROLAZ KARAŠEVO OPET U KOMPETICIJI

Nakon sedam odigranih kola u 5. lizi Karaševinske županije, nogometna momčad Prolaz iz Karaševa zauzima 13. mjesto na ljestvici s pet osvojenih bodova i gol razlikom 9-11, a Croatia iz Klokočića zauzima 14. mjesto s jednim bodom manje i gol razlikom 12-24. Iza naših momčadi jedino je Ciclova Româna koja se nalazi na zadnjem, 15 mjestu, s tek jednim osvojenim

ni početak, i to bi našoj nogometnoj ekipi bila olakotna okolnost za postizanje nešto slabijih rezultata nego što su navijači očekivali. Međutim, pri svakom sportskom natjecanju, bez obzira o disciplini - šahu, stolnom tenisu, krosu, ciklizmu ili nogometu - iako je rezultat uvijek veoma važan, isto je toliko važno samo sudjelovanje, pokazivanje sportskog duha za vrijeme takmičenja, socijalizacija svih učesnika sportskog

bodom i to u ogledu protiv Prolaza. U zadnjem odigranom kolu Croatia je u Klokočiću pobijedila Vrania s rezultatom 3-1, a Prolaz je s minimalnih 1-0 izgubio na domaćem igralištu od Narcise Zervešti, u utakmici gdje se jasno vidjelo kako ekipi nikako ne ide bez individualnih postignuća ozljeđenog Milovana Gere,

događaja i gajenje prijateljskih odnosa među igračima i ljudima iz naše cijele županije. Jer, na kraju krajeva, svi su sportaši pobjednici. I, više od toga, visoka 8-2 pobjeda Prolaza na domaćem igralištu protiv Foreste Lăpușnicu Mare u sklopu 5. kola prvenstva priredila je svima nama jedno veoma lijepo, doista nezaboravno

koji je, uz vratara Petra Domanjanca i Ivana Hacegana, zapravo jedini pravi aktualni nogometaš Prolaza. Svaki početak je težak ili, točnije rečeno, svaki ponov-

nedjeljno popodne i sama po sebi sasvim opravdana odluka nekolicine entuzijasta o ponovnom ulasku ekipe u nogometnu kompeticiju 5. lige.

NAŠE ŠKOLE - ŠKOLA LUPAK

Škola Lupak ima pet zaobljenih struktura. U Ravniku i Klokočiću postoje dječji vrtići s nastavom na hrvatskom jeziku, dok jedan vrtić s nastavom na rumunjskom jeziku djeluje u Lupaku.

U Osnovnu školu Ravnik pohađaju učenici od prvog do četvrtog razreda dok u Klokočiću, gdje se nastava odvija na hrvatskom materinjem jeziku te u Lupaku, gdje je jedinica pravne osobnosti, pohađa se osam razreda. Sve škole imaju profesore hrvatskog jezika i svi učenici ovih škola uče hrvatski materinji jezik, uz suvremene jezike, njemački ili engleski.

Pored učitelja i profesora koji dolaze iz susjednog grada Ričice, u Školi Lupak djeluju i nekoliko mjesnih profesora, učitelja i odgojitelja. Uz današnje radno mjesto vežu ih mnogo lijepih iskustava i uspomena, jer su nekoć sami bili učenici ovih škola. Od njih ćemo doznati, također, kako naše škole uspijevaju opstrajati sa sve manje učenika uz godinu na godinu te njihovo zalaganje u pružanju kvalitetnog odgoja i obrazovanja djece.

Marian G. Lucacela – profesor hrvatskog jezika OŠ Ravnik

Završio sam studije Kroatistike i južnoslavenske filologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1999. godine. Odmah nakon toga vratio sam se u svoj rodni kraj te zaposlio sam se kao profesor hrvatskog jezika. Glavna mi je katedra u Lupaku, ali za sad vratio sam se kao nastavnik u Ravnik. To me raduje, zato što sam prije 15 godina djelovao ovdje kao ravnatelj te emocionalno sam ostao vezan za ovu školu. Nažalost, ovdje, djece ima sve manje i manje. Poslije revolucije neke su mlade obitelji otišle u Hrvatsku. Tamo su se zaposlile, tamo su i ostale. Sada odlaze ih dalje u Austriju. Prije su ostavljali djecu doma s bakom i djedom, ali sada uzimaju već djecu s njima tamo. Ta je činjenica dovela do toga da trenutno naša škola broji samo pet učenika.

Maria Drăghia – učiteljica OŠ Ravnik

Radim ovdje kao učiteljica već od 1984. godine, a pohađala sam školu i kao učenica, jer sam rođena u Ravniku. Škola je imala 8 razreda sve do 2012. godine kada se ukinuo gimnazijalni ciklus 5-8 i ostali su samo malešani. Sada imamo samo pet učenika u primarnom ciklusu te osam predškolaca u vrtiću.

Sjećam se vremena kada sam ja bila učenica, kod nas u školu su dolazili učenici 5.-8. razreda Osnovne škole Vodnik. Preko brda. Nisu tada bili ni autobusi, ni školski mikrobusi, ali nitko se nije žalio. Znam da kada smo izlazili vani u pauzu, bili smo svega oko 150 učenika. Od tada smo bili sve manje i manje. Svakako, i prije, kada je bio gospodin Lucacela ravnatelj ovdje, bili su negdje oko 70-80 učenika. Od tada je već počelo naglo opadanje broja djece, uvelike zbog masovne migracije mlade obitelji u druge države. Školska zgrada je dosta nova. Izgrađena je 1966. godine ali je često puta bila i obnovljena. Sjećam se da je baš te godine kada se obnovio kat gdje su bili razredi 5-8, u jeseni kada je počela školska godina, došla je odluka od Školskog inspektorata da se učenici moraju preseliti u škole iz Klokočića ili Lupaka.

Iako smo mala škola, provodimo različite projekte i s drugim školama, a tu prvotno mislim na dugogodišnju suradnju s OŠ Ante Starčevića Rešetari iz Hrvatske, na polju mjesnog govora. Zatim želim spomenuti naše sudjelovanje na Međunarodnom likovno-literarnom natjecanju, gdje nas podržava Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj. Također, imamo razne radionice s drugim školama. Nas podržava i Općina Lupak i mjesna zajednica i zato se nadamo da ćemo opstati još dugo vremena.

Marian B. Lucacela – profesor hrvatskog jezika OŠ Klokočić

Nastavnik sam ove škole počevši od 1998. godine. Što se tiče udžbenika po kojima naši učenici uče hrvatski jezik, veliku podršku smo dobili od strane Vlade Republike Hrvatske, a u posljednje vrijeme sve više i više ima i naših udžbenika, odobrenih od strane rumunjskog Ministarstva znanosti. Ja sam koautor udžbenika za treći, peti i šesti razred, a sad očekujemo od strane ministarstva zeleno svjetlo za izlazak udžbenika za sedmi razred. Za ostale razrede još uvijek koristimo udžbenike iz

Marian B. Lucacela

Hrvatske, ali, naravno, radimo po rumunjskom nastavnom programu. Uvođenje nastave materinskog jezika pokazalo se dobrim potezom, a najbolji dokaz svemu tome je u dobrim rezultatima naših učenika na raznim natjecanjima kao i na državnim ispitima. Svake smo godine imali odlične na olimpijskom natjecanju iz hrvatskog jezika i književnosti. Jedino prošle godine, zbog pandemije, nismo sudjelovali.

U zadnje vrijeme Hrvati u našim selima su u sve većim kontaktom s hrvatskom kulturom, a to je svakako pridonijelo boljem upoznavanju matične zemlje Hrvatske i lakšem sporazumjevanju. Ono što nas najviše zabrinjava jest smanjenje broja naših učenika. Ako je prije nekog vremena naša škola ubrajala više od stotinu učenika, sada jedva da ima trideset.

Maria Vlasici – učiteljica OŠ Klokočić

Ovo je već treća godina od kad sam učiteljica u klokočićkoj školi. Prije sam bila učiteljica u Vodniku, u mom rodnom kraju, gdje sam radila punih trideset godina. Kada sam 1989. počela raditi kao učiteljica, u vrtiću i u primarnom ciklusu Osnovne škole Vodnik bilo je negdje oko trideset djece. Najprije je nestao vrtić jer nije bilo više djece. Ni barem tri, koliko je minimum trebalo da se napravi jedna grupa. Od kad je nestao vrtić, znalo se da će nestati i škola, a prije tri godine tako se i dogodilo. Učiteljica sam u Klokočiću sada, drago mi je što sam ovdje, ali i ovdje postoji isti problem – malo djece.

Rekla sam sa da ih je u Vodniku bilo 30 ukupno od vrtića do četvrtog razreda, dok u Klokočiću ima danas isto toliko djece od vrtića sve do osmog razreda. Dva su razloga doveli do tako malog broja djece. Jedan je od njih mali natalitet, a drugi je imigracija u strane države ili nastanjenje mladih obitelji u velike gradove okol nas.

Kao učiteljica želim reći svim roditeljima koji imaju djecu za školu u našim selima, da gradske škole pružaju i druge mogućnosti, ali da postoje tu i dobre i loše stvari. U gradu ima više učenika u razredu, istina je da je i konkurencija veća, što je dobra stvar. Ali moguće je da tvoje dijete u ovim okolnostima ne stigne dugo vrijeme na razgovor s nastavnikom. U selu ima manje učenika u razredima te upravo zato može se bolje raditi s njima. Preporučujem roditeljima da imaju povjerenje u nastavnike iz naših sela jer su svi kvalificirani i spremni pružiti djeci svoje znanje.

U Klokočiću, kao što je to bilo i u Vodniku, roditelji su uvijek bili spremni na suradnju s učiteljama. Spremaju sve što treba djeci te uključuju

Maria Vlasici

se i u izvannastavnim aktivnostima. Imali smo, na primjer, dosta projekata prije ove pandemije zajedno sa Zajedništvom Hrvata. Na žalost, prošle godine smo jako malo akcija imali jer nismo se smjeli okupljati svi na jedno mjesto.

Maria Muselin – učiteljica OŠ Klokočić

Radim kao učiteljica u školi Klokočić već od 1994. godine. Pored toga zadužena sam provođenjem akcija i projekata u svim našim školama, u okviru škole Lupak. Uz te akcije i projekti želimo očuvati naš jezik, vjeru i običaje. Imamo akcije vezane uz šport, prirodu, vjeru, maternji jezik i razne druge tematike. Prošle godine spriječila nas je pandemija, ali smo, ipak, imali neke izvannastavne akcije. Mogla bih spomenuti Bogatu jesen, akciju koja se odvijala u Klokočiću, pa akciju Sveti Mikola održana u crkvi u Lupaku te božićnu akciju Rođenje Isusovo.

Maria Muselin

Maria-Marina Spătaru – ravnatelj Škole Lupak

Școala Gimnazială Lupac este și școala mea de patru ani de zile, de când sunt aici, în mijlocul comunității croate. Este o școală de suflet, care funcționează în condițiile în care multe școli trec prin aceleași probleme, dar și prin aceleași bucurii, prin aceleași reușite de la care noi ne încercăm pozitiv. Este o școală mică, iar ca număr de elevi, ne învârtim în jurul cifrei 100, cu niște oscilații pe care am încercat să le stăpănim și am reușit în măsura în care și această comunitate este lovită de problemele sociale, cu un impact datorat migrației: a părinților și copiilor alături de părinții lor în țările din Uniunea Europeană.

Spuneam că suntem o școală mică, cum ar zice latinul: Non multa, sed multum. Aș zice eu că nu suntem mulți, dar acei care suntem avem multe de spus în planul calității. Fiindcă, dacă anul trecut olimpiadele nu s-au mai organizat ca acum patru ani și ca acum trei ani când mi-am început activitatea aici, atunci reușind să obținem rezultate foarte frumoase la nivel național (locurile I, II, III), cu limba maternă croată. Și nu doar, pentru că după aceea am început să prindem curaj și am dovedit că suntem cetățeni români, care știu foarte bine să obțină rezultate foarte frumoase și într-o zonă care nu este a lor de tradiție. Vorbesc de olimpiada Orizontul Cunoașterii prin Lectură, care este o olimpiadă interdisciplinară, de care se apropie elevii secțiilor cu predare în limba maternă. Noi am obținut atunci locul I la faza națională, pentru că suntem o comunitate care știe să lucreze și în echipă. Am fost în echipă cu cehii de la școala Sf. Elena, unde, împreună cu acei elevi am completat clasele V-VIII cu elevi de la noi, de la Clocotici, unde școala este cu predare în limba maternă. Copiii au fost susținuți de noi, de comunitatea locală, dar și de Uniunea Croaților din România, fiindcă lucrurile de calitate implică și costuri. A fost nevoie de o deplasare la Iași, unde a avut loc această competiție, a fost ne-

voie de realizarea unui portofoliu care, împreună, au necesitat resurse. A fost nevoie, bineînțeles, și de munca elevilor și a profesorilor. Însă, vreau să îi aplaud pe cei de la Uniunea Croaților pentru felul în care au fost alături de noi, dar și pe cei de la Uniunea Cehilor.

Acest statut de etnic croat ne face un pic mai ambițioși, un pic mai responsabili, fiind convingși că toți ochii sunt deschiși către noi. Am avut onoarea să fim vizitați de președinta Republicii Croația, de ministrul educației din Croația, mai apoi de ambasadorii Croației la București. Am putut să ne uităm curajoși în ochii lor, fără să plecăm privirea că noi nu ne facem datoria sau că acești copii sunt timorați de ceva. Cred că i-ați observat în școlile noastre...

În acești patru ani am avut și unele dezamăgiri. Am avut o tristețe fiindcă s-a închis școala din Vodnic. N-am mai putut salva lucrurile tocmai din motivul descreșterii numărului de elevi. Rămăsese un singur elev în clasa a IV-a, care a fost relocat aici la Lupac. Ce se mai putea face? Mă întristează această ipostază! Am încercat să găsim soluții. O navetă care este asigurată de microbuzul școlar, tocmai din dorința de a nu îi pierde pe acești elevi și prin mirajul apropierei de capitala de județ, de municipiul Reșița, un oraș atractiv pentru unii părinți, un oraș care vibrează. De aceea pentru noi este o bătălie în plus pe care o ducem să fidelizăm elevii noștri, să-i atragem și prin activități educative

Maria-Marina Spătaru

frumoase și să cultivăm, cu atât mai mult, tradițiile, obiceiurile și identitatea lor, pentru că acesta este, cred eu, o condiție a rezistenței. Fiindcă mă gândesc de multe ori la românii noștri, minoritari în alte zone, care, la fel, reușesc să reziste prin tradiții, obiceiuri și limbă maternă.

Mă bucur mult că am reușit să-i cunosc, am învățat multe de la ei și sper că vor rezista mult, fiindcă au trecut niște secole peste această comunitate și dacă nu ar fi fost atât de puternică, nu ar fi rezistat!

Daniel Lucacela